

**2026-2027-O'QUV YILIDA IXTISOSLASHTIRILGAN TA'LIM
MUASSASALARI AGENTLIGI TIZIMIDAGI MAKTABLARNING
8-SINFIGA QABUL IMTIHONI UCHUN MATEMATIKA FANIDAN TEST
TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

2026-2027-O‘QUV YILIDA IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM MUASSASALARI AGENTLIGI TIZIMIDAGI MAKTABLARINING 8-SINFIGA QABUL IMTIHONI UCHUN MATEMATIKA FANIDAN TEST SPETSIFIKATSIYASI

Mazkur spetsifikatsiya Ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi tizimidagi maktablarning 8-sinfiga o‘qishga qabul qilish bo‘yicha hujjat topshirgan nomzodlarning matematika fanidan bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarini baholashda foydalaniladigan test topshiriqlarining mazmuni, qamrovi, turi, shakli, baholash mezonlari va o‘tkazilish tartibiga qo‘yilgan talablarni aks ettiradi.

I. Umumiy tamoyillar

Baholash maqsadi – nomzod o‘quvchilarining matematika fanidan bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarini amaldagi dasturlarda belgilangan o‘quv maqsadlari asosida kompleks baholash. Mazkur baholash natijalari asosida ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi maktablarning 8-sinfiga qabul qilish bo‘yicha qarorlar asoslangan (valid) bo‘lishini ta’minlash maqsadida baholashda validlik, ishonchlilik, adolat va shaffoflik tamoyillariga rioya qilinishi ta’minlanadi.

II. Me’yoriy asoslar

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 27-maydagi “Prezident, ijod, ixtisoslashtirilgan maktab va maktab-internatlarga o‘quvchilarni saralab olish hamda qabul qilish tartibiga oid normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to‘g‘risida”gi 214-son qarori.

2. Matematika fanidan umumiy o‘rta ta’limning 5-7-sinflar uchun amaldagi o‘quv dasturi.

III. Baholash qamrovi va ajratilgan vaqt

Ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi tizimidagi maktablarning 8-sinfiga qabul jarayonida o‘quvchilarining matematika fani bilish darajasini aniqlash uchun jami **20 ta** yopiq test topshirig‘i taqdim etiladi. Topshiriqlarni bajarish uchun **50 daqiq**a vaqt berilgan. Bunda yopiq test topshiriqlaridan foydalaniladi.

Test topshiriqlarining mazmun sohasi, baholanadigan bilim, ko‘nikma va kompetensiyalar bo‘yicha taqsimoti quyidagi jadvallarda aks etgan:

Mazmun soha	Baholanadigan konstruktlar	Testlar soni
1. Sonlar va amallar (1-2 savollar)		2 ta
1.1. Ratsional sonlar va amallar	Natural ko'rsatkichli daraja xossalari amaliy masalalarni yechishda qo'llay olish. Bir necha bosqichli ketma-ketliklarga doir nostandart masalalarni tahlil qilib, yechimini topa olish.	2
2. Algebra va funksiyalar (3-10 savollar)		8 ta
2.1. Algebraik kasrlar	Qisqa ko'paytirish formulalarini misollar yechishda tatbiq qila olish Chiziqli funksiya grafigining xossalari amaliy masalalar yechishda qo'llay olish.	2
2.2. Nisbat va proporsiya	Nisbat va proporsiyaga doir amaliy masalalarni yechishda berilgan shartga ko'ra nisbatni topish qonuniyatini qo'llay olish, asoslay olish va xulosa chiqara olish. Foiz va nisbat qatnashgan amaliy vaziyatlarga doir masalalarni yecha olish. Bajarilgan ishga oid nostandart masalalarni yechishda vaziyatni baholaydi, tahlil qiladi va xulosa chiqara olish.	3
2.3. Tenglamalar va ularning sistemasi	Bir necha amalli chiziqli tenglamalarning ildizini topa olish. Amaliy masalalarni yechishda masalaning matematik modelini yaratadi, tenglamalar tuzib, noma'lum parametrlarni aniqlay olish. Amaliy masalalarni yechishda masalaning matematik modelini yaratadi, chiziqli tenglamalar sistemasini tuzib, noma'lum parametrlarni aniqlay olish.	3
3. Statistika va ehtimollik (11-12 savollar)		2 ta
3.1. Ma'lumotlar va ehtimollik	Masalalar yechishda ma'lumotlarni diagramma, grafik, chizma va kontekstdan foydalanib, izohlay olish. Kombinatorika masalalarni yechishda berilgan ma'lumotlar va nostandart usullardan foydalana olish	2
4. Geometriya va o'lchashlar (13-20 savollar)		8 ta

<p>4.1. Geometriya va o'lchashlar</p>	<p>Ikki parallel to'g'ri chiziq va kesuvchi hosil qilgan burchaklarni topishda chizma va kontekstdan foydalanib, izohlay olish.</p> <p>Uchburchaklar, ularning turlari, o'rta perpendikulyari va elementlariga oid masalalarni yechishda qonuniyatlardan asosli ravishda foydalanadi, tahlil qiladi va xulosa chiqara olish.</p> <p>To'g'ri burchakli uchburchaklarning elementlariga oid masalalarni yechishda qonuniyatlardan asosli ravishda foydalanadi, tahlil qila olish va xulosa chiqara olish.</p> <p>Uchburchaklar tengligining alomatlarini masalalar yechishda tatbiq qila olish.</p> <p>Uchburchakning tomonlari va burchaklari orasidagi munosabatlarni geometrik masalalar yechishda qo'llay olish.</p> <p>Yarim va chorak aylanadan iborat shakllarning perimetrini topishda mos formulalarni qo'llay olish, asoslay olish va xulosa chiqara olish</p> <p>Yarim va chorak doiradan iborat shakl yuzini topishda mos formulalarni qo'llay olish, asoslay olish va xulosa chiqara olish.</p> <p>Hajmga doir amaliy vaziyatlarni yechishda qonuniyatini qo'llay olish va xulosa chiqara olish.</p>	<p>8</p>
<p>Jami</p>		<p>20 ta</p>

IV. Kognitiv ko'nikmalar va baholash mezonlari

Topshiriqlar uchun belgilangan ballar ularning murakkablik darajasini, bajarishda talab etiladigan bilim, ko'nikma va mantiqiy fikrlash hajmini hisobga olgan holda belgilangan.

Test topshiriqlarining kognitiv ko'nikmalar va baholash mezonlari bo'yicha taqsimoti quyidagi jadvalda aks etgan:

Kognitiv daraja	Izohi	Testlar soni (ta)	Baholash mezonlari (ball)
Bilish	Reproduktiv darajadagi topshiriqlarining mazmuni o'quvchilar tomonidan o'quv materialini qayta ishlanmasdan, ularning xotira	4	1.1

	qobiliyatini aniqlovchi, qonuniyatlar, xossalarni, formula, tushuncha va atamalarning mohiyatini bilish, yodda saqlash va tanish, odatiy vaziyatlarda qo'llashga qaratilgan		
Qo'llash	Produktiv o'quv topshiriqlarining o'quvchilar tomonidan o'rganilgan qoidalar va formulalarni tanish vaziyatlarda qo'llashni talab etadi. Ushbu topshiriqlarda o'quvchilar berilgan ma'lumotlar asosida sodda hisob-kitoblarni bajaradi, standart shakldagi masalalarni yechadi hamda formula yoki qoidani to'g'ridan to'g'ri qo'llaydi.	4	1.1
	Produktiv o'quv topshiriqlari o'quvchilardan o'rganilgan qoidalar va formulalarni bir nechta bosqichdan iborat hamda qisman noodatiy vaziyatlarda ongli ravishda qo'llashni talab etadi. Ushbu topshiriqlarda o'quvchilar masala shartini tahlil qiladi, mos yechim usulini tanlaydi, bir nechta formulalar yoki qoidalarni ketma-ket va mantiqiy bog'liqlikda qo'llaydi hamda yechim jarayonida oraliq xulosalar chiqaradi.	6	2.1
Mulohaza qilish	Intellektual darajadagi topshiriqlar o'zlashtirilgan bilim, va ko'nikmalarni notanish vaziyatlarda qo'llash, tahlil qilish, sintezlash, qiyosiy taqqoslash, qonun va qonuniyatlarni qo'llab, umumlashtirishni talab qiladi	6	2.1

Test topshiriqlari umumiy **34 ball** bilan baholanadi. Test topshiriqlarida javob variantlarining faqat bittasi tanlanadi, ikki va undan ortiq tanlangan javoblar uchun ball berilmaydi.

V. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, dalolatnoma tuzib, tinglovchini

testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

VI. Tavsiya etiladigan asosiy adabiyotlar

1. Matematika 5 sinf darslik. I va II qism. B.Xaydarov. Toshkent 2020.
2. AHA! MATEMATIKA 6 sinf darslik va mashq daftari. Erik Chan Chun Ming. Toshkent 2024.
3. Geometriya 7-sinf darslik. B.Xaydarov (va boshqalar). Toshkent 2022.
4. Algebra 7-sinf darslik. A. Akmalov (va boshqalar). Toshkent 2022.